

**NYÍREGYHÁZI EGYETEM
NYÍREGYHÁZA**

A NYÍREGYHÁZI EGYETEM ETIKAI KÓDEXE

Elfogadva:

2009. március 17., hatályba lép: 2009. március 18-án

Utolsó módosítás:

2016. január 19., hatályba lép: 2016. január 1-jén

TARTALOMJEGYZÉK

Tartalomjegyzék.....	2
I. A Nyíregyházi Egyetem küldetésnyilatkozata.....	3
II. Bevezető.....	4
III. Az Etikai Kódex személyi hatálya.....	4
IV. Etikai irányelvek.....	4
V. A vezető beosztást betöltő, a döntéshozó és döntés előkészítő testületekben résztvevő alkalmazottakra, valamint a Nyíregyházi Egyetemet képviselő munkatársakra vonatkozó elvárások.....	5
VI. Hallgatókkal kapcsolatos etikai követelmények.....	6
VII. Oktatókra, kutatókra, tanárookra, oktatói-kutatói munkát segítő és egyéb munkakört betöltő alkalmazottakra vonatkozó etikai normák	6
VIII. Az Etikai Bizottság.....	9
IX. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	9

I. A NYÍREGYHÁZI EGYETEM KÜLDETÉSNYILATKOZATA

A Nyíregyházi Egyetem, a felsőoktatási törvényben keretjelleggel meghatározott létesítési és működési alapelveket elfogadva, eddigi tapasztalataira, értékeire és fejlődő eredményeire építve, az ország és Észak-alföldi régiójának, benne különösen Szabolcs-Szatmár-Bereg megyének olyan felsőoktatási tudáscentrumaként kíván működni, amely vonzáskörzetének társadalmi-gazdasági helyzetét folyamatosan elemezve, érdemben hozzá tud járulni a versenyképes gazdaság emberi erőforrás-igényének biztosításához, a helyi folyamatok innovatív jellegű erősítéséhez, s ezen keresztül az ország más területeihez viszonyított fejlődésbeni elmaradottságának mérsékléséhez.

Ezek szolgálatába állítja felsőfokú szakemberképzési rendszerét és belső struktúráját, amely – a felsőoktatási szakképzés, alapképzés, mesterképzés, pedagógusképzés piaci igényeknek megfelelő választékát kínálva – beépül az élethosszig tartó tanulási folyamat rendszerébe. A tartalmában és közlési technológiájában megújuló, illetve színesedő tudásközvetítés, a maradandó értékek átadásán keresztül az általános értelmiségi-, a megújuló értékek folyamatos beépítésén keresztül pedig a rugalmas alkalmazkodásra képes szakmai értelmiségi réteg képzését fogja eredményezni. Mindezt a fenntartói elvárásokra alapozva, a tudáshoz való hozzáférés esélyegyenlőségének biztosítása mellett, a felhasználói szféra bevonásával és együttműködésével, a legtágabb értelemben vett (ideológiai, etnikai stb.) semlegességének fenntartásával oldja meg. A Nyíregyházi Egyetem kiemelt feladatának tekinti a hátrányos helyzetű és a roma fiatalok felsőoktatási hozzáféréseinek elősegítését.

A tudásközvetítésen túl, az intézményben koncentrálódott szellemi kapacitásával bekapcsolódik a tudástermelés folyamatába. Kutatási profilját úgy alakítja, hogy születendő eredményei az oktatók egyéni karrierépítésén túl a környezet számára is aktivizálható innovációs termékeként jelenjenek meg. A környezet irányába történő nyitás szélesítésének, a kifelé irányuló szolgáltatási kör bővítésének a működési feltételrendszer finansziális megalapozását kell erősítenie. A nyitás azonban nemcsak a szűkebb értelemben vett környezetre irányul, hanem a határon túli területeket is el kell érnie. Ez a hatás a határon túli, a megyével, a régióval érintkező magyar felsőoktatás, szakemberképzés és továbbképzés minden oldalú segítségével teljesebben ki. A működés feltételeit és a közvetített tudástartalmat a dinamikus fejlődésnek megfelelő szinten kell biztosítani, ami elengedhetetlenül fontossá teszi a határon átnyúló oktatási és tudományos együttműködési kapcsolatok szélesítését, az oktatói és hallgatói mobilitás erősítését, s a nemzetközi érintkezés kultúráközvetítő eszközeinek megismerését és megismertetését. A Nyíregyházi Egyetem nemzetközi kapcsolataiban kiemelt fontosságúak az ország északkeleti, keleti határainak közelében elhelyezkedő felsőoktatási intézmények és a kelet-európai államok, továbbá a közép-ázsiai-térség felsőoktatási intézményei.

A környezet számára is hasznosítható tudástermelés és a kifelé irányuló szolgáltatás a munkatársaink számára lehetőségeket és perspektívát ad, és a megye, a régió gazdasági fellendülésének elősegítését képes eredményezni.

Mindez együttesen alkotja az intézmény hosszabb távú fennmaradásának és fenntarthatóságának biztosítékát.

II. BEVEZETŐ

A nevelés, oktatás, kutatás és az irányítás felelős etikai cselekvés. Az intézmény törekszik a tudatos, a társadalmi normákat figyelembe vevő erkölcsi értékek továbbítására, átadására. Az etikai kódex azokat az íratlan, de közmegegyezéssel elfogadott etikai normákat szabályozza, melyek mindig időszerűek. Az egységes értékrend írásba foglalása az intézmény egész működésével kapcsolatban mások számára bizalmat ad, korrekt és társadalmilag is kívánatos magatartást, illetve működést feltételez.

Jelen Etikai Kódex annak kifejeződése, hogy a Nyíregyházi Egyetem vezetése felismerte a szakmai önszabályozásból adódó felelősségét, mely felelősség túlmutat a jogszabályokban megtestesülő társadalmi normákon. A Kódex elfogadásával az Egyetem polgárai kinyilvánítják azon céljukat, hogy az oktatási, szakmai tevékenységeiket az etikai elvárásoknak megfelelően kívánják végezni, különösen, hogy

- együttműködésünket a szakmaiság, kölcsönös bizalom, az egymás iránti jóhiszeműség és a segítőkészség vezérli;
- oktatás és kutatás során a kölcsönös tiszteletadás, munkafegyelem és példamutatás jellemzi minden oktatónkat;
- a hallgatói munka értékelése során az igazságosság, egyenlő elbírálás szempontrendszere érvényesül;
- az információkezelés bizalmasságának és a titoktartásnak a betartására illetve betartatására törekszünk;
- döntéseinknél törekszünk a legteljesebb kompromisszumra és toleranciára.

A Kódex kötelező érvényű, annak betartására és betartatására az intézmény vezetősége különös gondot fordít.

III. AZ ETIKAI KÓDEX SZEMÉLYI HATÁLYA

A Kódex hatálya kiterjed az Egyetem valamennyi polgárára (oktató, kutató és nem oktató közalkalmazottaira, hallgatóira, valamint oktatási és egyéb feladatokat nem közalkalmazotti jogviszony alapján ellátó személyekre), tekintet nélkül állampolgárságukra.

IV. ETIKAI IRÁNYELVEK

A Nyíregyházi Egyetem polgára

- tartsa tiszteletben mások emberi méltóságát,
- viseljen felelősséget az Egyetem vagyontárgyai rendeltetésszerű használatáért és megóvásáért,
- más munkáját és eredményét becsülje meg,
- legyen tudatában annak, hogy nyilvános – Nyíregyházi Egyetemen belüli vagy kívüli – megnyilatkozásaiban az Egyetemet képviseli, melynek során a Szervezeti és működési szabályzatban meghatározottak szerint köteles eljárni.
- kerülje el a korábbi ismertségből eredő előnyös vagy hátrányos elbírálást, valamint bárminemű megkülönböztetést,
- törekedjen az intézmény közmegebecsülésének megóvására és növelésére, tartózkodnia kell minden olyan megnyilvánulástól, amely az Egyetem tekintélyének csorbítására alkalmas,

- az Egyetemen belül és területén kívül az intézmény társadalmi megbecsüléséhez méltó módon kell, hogy viselkedjen,
- a tevékenysége során tudomására jutott személyiségi jogokat érintő információkat és adatokat köteles titokként megőrizni,
- köteles alávetni magát a fegyelmi, kártérítési, etikai bizottsági eljárásnak, ha annak jogszabályi vagy egyetemi szabályzatban megállapított feltételei fennállnak.

V. A VEZETŐ BEOSZTÁST BETÖLTŐ , A DÖNTÉSHOZÓ ÉS DÖNTÉS ELŐKÉSZÍTŐ TESTÜLETEKBESEN RÉSZTVEVŐ ALKALMAZOTTAKRA, VALAMINT A NYÍREGYHÁZI EGYETEMET KÉPVISELŐ MUNKATÁRSAKRA VONATKOZÓ ELVÁRÁSOK

Vezető beosztású közalkalmazottakra vonatkozó elvárások

- Az általa irányított szervezetet, intézményt jogi, gazdasági, erkölcsi felelősséggel, szakmai és a beosztottjai iránti elkötelezettséggel vezesse.
- Törekedjék arra, hogy a vezetése alatt álló szervezeti egységben támogató, konstruktív munkahelyi légkör alakuljon ki. Figyeljen munkatársai szakmai és emberi problémáira.
- Segítse, támogassa beosztottjai szakképzettségének szinten tartását, továbbfejlesztését, ösztönözze őket továbbképzésre, szakmai fejlődésre.
- Törekedjék arra, hogy döntései szakmailag jól előkészítettek legyenek.
- Beosztottjait csak olyan feladattal bízza meg, melyek teljesítése felkészültségük alapján tőlük joggal elvárható.
- Törekedjék arra, hogy munkatársaik számára a rájuk bízott feladatok elvégzéséhez szükséges információk és feltételek időben rendelkezésre álljanak.
- Törekedjék arra, hogy – különösen pályakezdő és hosszabb távollét után visszatérő – beosztottjainak, munkatársainak szakmai előmenetelét és fejlődését biztosítsa.
- Döntéshozói pozíciójával ne éljen vissza, különösen tanulmányi kedvezmények, szociális juttatások odaítélésakor.
- A szervezeti egységében felmerülő szakmai és nem szakmai problémák belső megoldását segítse, munkatársait erre biztassa.
- Adatszolgáltatásnál a valóságnak megfelelő adatokat közöljön.

Döntéshozó és döntés előkészítő testületek tagjaira vonatkozó elvárások

- Az Egyetem döntéshozó/döntés előkészítő testületeinek tagjai kötelesek a testület ülésén felkészülten részt venni, és megalapozott döntéseket hozni.
- Döntéshozó/döntés előkészítő helyzetben a tényeket objektíven értékelje, nézetek összeütközése esetén kompromisszumos álláspont kialakítására törekedjen.
- A titkosan szavazó döntéshozó testületekben törekedjenek arra, hogy az a személy, akiről döntés születik, csak az adott eljárás szempontjait mérlegelő megítélésben részesüljön.

Az Egyetemet képviselő munkatársakra vonatkozó elvárások

- Legyenek tudatában annak, hogy jelenlétükkel az Egyetemet és annak véleményét képviselik.
- Az Egyetem képviselete során kötelesek az etikai irányelvek betartására.

VI. HALLGATÓKKAL KAPCSOLATOS ETIKAI KÖVETELMÉNYEK

Hallgatókra vonatkozó általános jogok

- Joga elvárni emberi méltósága és személyiségi jogai tiszteletben tartását, és egyben kötelessége másokkal szemben ugyanezt gyakorolni.
- Joga, hogy munkája során tett kutatási eredményeit közölheti, ha a kutatás természete igényli, a témavezető írásos engedélye alapján.
- Joga, hogy amennyiben erkölcsi sérelem éri vagy etikai konfliktust tapasztal, állásfoglalásért a Nyíregyházi Egyetem Etikai Bizottságához forduljon.

A hallgató szakmai munkájával összefüggő kötelessége

- Az oktatás éve alatt a hallgató tudatosan készüljön leendő hivatására.
- A képzési idő alatt a szakmai fejlődésre biztosított lehetőségeket igyekezzen maximálisan kihasználni. Megpróbáljon a szakmájához kapcsolódó tudományos életbe bekapcsolódni, minél több ismeretre szert tenni.
- Kötelessége a becsületes és tisztességes szakmai tevékenység.
- Az Egyetem hallgatójaként viselkedése mindenhol és mindenkor minta, mások számára példaértékű legyen.
- Kutatási eredményeinek közlése során az idegen forrásokat az elvárásoknak megfelelő formában és annak szabályai szerint jelölje meg, az idézetek, források helyét pontosan adja meg.
- A vele szemben támasztott oktatói követelményeknek igyekezzen maximálisan megfelelni, vizsgákra és egyéb szakmai számonkérésekre legjobb tudása szerint készüljön fel.
- Munkája során csak megengedett eszközöket használjon. Az a hallgató, aki nem ennek megfelelően cselekszik, a becsületesen eljáró társaival szemben tisztességtelen előnyre tesz szert.
- A vizsgán köteles személyazonosságát igazolni.
- A szóbeli vizsga ünnepélyességét és méltóságát a hallgató ruházatával is fejezze ki.
- A hallgató a vizsgakérdéseket jogosulatlanul nem szerezheti meg.
- A személyére vonatkozó adatszolgáltatásnál a valóságnak megfelelő adatokat közöljön.
- A véleménynyilvánítások során (pl.: oktatók hallgatói véleményezése) korrekt, megfontolt, tárgyilagos válaszokat adjon.
- Az Egyetemen tanultakat az Egyetemmel szemben ne használja fel. Pl.: számítógépes vírusok írása, jogosulatlan behatolás mások számítógépébe.

VII. OKTATÓKRA; KUTATÓKRA; TANÁROKRA; OKTATÓI, KUTATÓI MUNKÁT SEGÍTŐ ÉS EGYÉB MUNKAKÖRT BETÖLTŐ ALKALMAZOTTAKRA VONATKOZÓ ETIKAI NORMÁK

Általános irányelvek

- Az oktatási professzió legelső jellemzője, hogy alapvető társadalmi funkciót tölt be. A tanítás, a tudás átadása mindig a civilizáció továbbélésének egyik legfontosabb alapja.

- Ez a tevékenység alapértelmezését tekintve nem profit orientált, azaz feltételeznünk kell a munkatársak részéről az altruista magatartást. E nélkül ez a pálya nem lehet eredményes, az oktatásnak és nevelésnek szolgáltatásorientáltnak kell lennie.
- A munkatársak elvárhatják emberi méltóságuk és személyiségi jogaik tiszteletben tartását, és egyben kötelességük másokkal szemben ugyanezt gyakorolni.

Jogok

- Joga, hogy szakmai munkáját jól tervezhetően végezze. Ennek érdekében a rábízott szakmai, illetve egyetemi közéleti feladatokról (bizottsági ülések, megbeszélések) kellő felkészülési időt biztosítva értesüljön az időpont, tárgy és napirendi pontok megjelölésével.
- Joga, hogy erkölcsi és etikai sérelem esetén az Etikai Bizottsághoz forduljon.

Kötelességek

- Felkészült szakmai tevékenység végzése.
- A színvonalas szakmai munkavégzés érdekében folyamatosan gyarapítsa és frissítse szakmai ismereteit.
- A feladatok végrehajtás során mindig törekedjen az egyéni felelősségvállalásra.
- A rábízott hallgatók szakmai, erkölcsi és emberi nevelése, példamutatás.
- Személyére vonatkozó adatszolgáltatásnál a valóságnak megfelelő adatokat közöljön.

Oktatási és kutatási feladatokat végző alkalmazottak kapcsolatrendszerének követelményei

Tudományos, szakmai személyekkel

Az Egyetem oktatóinak/tanárainak és kutatóinak belülről fakadó igénye a tudományos tevékenység, amelynek révén tudását folyamatosan gazdagítja, és -képességeitől függően- hozzájárul szaktudományának fejlődéséhez. E tevékenység révén közvetve vagy közvetlenül kapcsolatba kerül más tudományos munkát végző személyekkel. Alapvető erkölcsi követelmény, hogy a tudományos élet résztvevői korrekt és kollegiális magatartást alakítsanak ki egymás között.

A korrekt magatartás jellemzői:

- mások tudományos munkájának tiszteletben tartása,
- tudományos vitában a saját álláspont vállalása, a tudományosan igazolt tények elfogadása, szakmai kompromisszumok kimunkálása,
- egyértelmű, pontos hivatkozás és utalás a másoktól átvett gondolatokra, kutatási eljárásokra és tudományos eredményekre,
- a fiatalabb munkatársak teljesítményének elismerése, közreadásának elősegítése, értékeinek megfelelő méltatása.

A kollegiális magatartás jellemzői:

- mások tudományos munkájának lehetőség szerinti segítése és támogatása,
- az eredményes munkavégzést segítő kritikai észrevételek megfogalmazása, azok tudomásul vétele, megalapozottság esetén elfogadása,

- a kutatómunkában tapasztalatlanabb, kezdő kollégák munkájának segítése, támogatása,
- elfogadhatatlan mások tudományos munkájának és tudományos eredményeinek kisajátítása, saját eredményként való bemutatása, illetve bármilyen módon saját munkaként történő felhasználása, közreadása, hasznosítása.

Tudományos, szakmai intézményekkel, gazdasági és társadalmi szervezetekkel

Az Egyetemi oktató/tanár és kutató a tudományos munkavégzés során kapcsolatba kerülhet más szakmai intézményekkel, gazdasági és társadalmi szervezetekkel.

E kapcsolatok kialakításakor erkölcsi kötelessége, hogy figyelemmel legyen saját intézményének érdekeire.

Elfogadhatatlan hogy más intézmény vagy szervezet képviselőit bármilyen indoktól vezettetve, olyan a saját intézményében kifejlesztett tudományos eredményekről tájékoztassa, amely eredmények átadása a saját intézményben dolgozókat hátrányos helyzetbe hozza. A tudományos szakmai intézmények képviselőivel szemben tanúsított magatartás alapelveinek a kölcsönösség elvének kell lenni. Más intézményekkel, más intézmények képviselőivel szemben is elfogadhatatlan az esetleges (szakmai vagy hatalmi) erőfölény elvtelen kihasználása.

Az oktató és kutató tudományos munkája a kívánatos társadalmi és gazdasági célok megvalósulását szolgálja. E munkája során a rábízott javakat a kitűzött cél elérése érdekében használja fel.

Oktatási feladatokat végzők oktatási feladatokkal kapcsolatos szakmai felelőssége

- Az oktatási és tanári feladatokat végző közalkalmazottak és a megbízott óraadók (a továbbiakban: oktató) feladataikat a legjobb tudásuk és képességeik szerint kötelesek elvégezni, és mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy a hallgatók a leghatékonyabban sajátítsák el a tantárgy körébe tartozó kompetenciákat.
- Kísérje figyelemmel az általa művelt diszciplína fejlődését, és ahhoz járuljon hozzá, valamint alkalmazza a kompetenciák sikeres kialakítását biztosító támogató módszereket.
- Az oktató az általa meghirdetett órát maga tartsa meg.
- A tanórárt a megadott helyen és időpontban, késés nélkül, szakmailag felkészülten tartsa meg.
- Hallgatóit tájékoztassa szakmai- oktatói elvárásairól, számonkérés feltételeiről, idejéről, módjáról. Ahol lehet, állítson össze tételsort és a vizsgáztatást ez alapján végezze. Gondoskodnia kell arról, hogy a hallgatók a vizsgakérdéseket a számonkérés előtt jogosulatlanul ne szerezhessék meg.
- A követelményszintet úgy állapítsa meg, hogy a teljesített kurzus vagy kurzusok sikeres elvégzése után teljesíthető legyen.
- Az intézményi szabályzatban foglaltak betartásával megfelelő számú, egyenletes elosztású számonkérési alkalmat köteles biztosítani.
- A tisztességes és felelősségteljes szakmai tevékenység megköveteli, hogy az oktató a szóbeli vizsgáztatást úgy szervezze meg, hogy a vizsgázón kívül más is jelen legyen. A négy szemközti vizsgáztatás nem megengedett.
- A számonkérés megkezdése előtt a hallgató személyazonosságát ellenőrizni kell.
- Rossz érdemjegyű vizsga esetén értékelését indokolja, a hallgató kérésére az elvárt, helyes választ ismertesse.

- Az írásbeli vizsgák értékelésére, a hallgatók tájékoztatására legkésőbb egy héten belül kerüljön sor, szóbeli vizsga alkalmával a vizsga napján.
- A hallgató érdemjegyeit – annak beleegyezése nélkül – másokkal nem közölheti.
- A szóbeli vizsgák méltóságát az oktató ruházatában, megjelenésében is köteles kifejezni.
- Az oktató az Egyetem szellemi termékeit (pl.: tantervek, szabályzatok, jegyzetek, szoftverek) az Egyetemen kívül nem hasznosíthatja, harmadik fél részére nem értékesítheti, köteles betartani a Szellemitulajdon–kezelési szabályzat előírásait.

VIII. AZ ETIKAI BIZOTTSÁG

- A jelen kódexben foglaltak megsértése illetve az ezzel összefüggő bejelentések esetén az Etikai Bizottság jár el.
- A Bizottság egy elnökből és hat tagból (5 fő közalkalmazott és 1 fő HÖT tag) áll. Elnökét és tagjait a Szenátus titkos szavazással választja meg. Munkájában eseti meghívottak is részt vehetnek, akiket a bizottság elnöke kér fel, konkrét ügyben az eljárás tárgyát képező etikai vétség jellegére tekintettel.
- Az Etikai Bizottság ügyrendjét maga határozza meg és a Szenátus hagyja jóvá.

IX. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Jelen Etikai kódexet a Nyíregyházi Főiskola Szenátusa 2009. március 18-i hatállyal, az I/2-2/3/20/2009. (március 17.) sz. határozatával fogadta el.

Jelen Etikai kódexet a Nyíregyházi Főiskola Szenátusa az IHK/111-59/2015. (március 31.) számú határozatával, 2015. április 2-i hatállyal módosította.

Jelen Etikai kódexet a Nyíregyházi Egyetem Szenátusa az IHK/37-6/2016. (január 19.) számú határozatával, 2016. január 1-jei hatállyal módosította.

Nyíregyháza, 2016. január 19.

A Szenátus nevében:

Dr. Onder Csaba
rektor